EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

14.6.2007

TÖÖDOKUMENT

2008. aasta eelarve: III jagu, komisjon

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Bárbara Dührkop Dührkop

Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala 2008. aasta eelarve (jaotis 18) on 746,72 miljonit eurot, mis on 11,2% rohkem kui 2007. aastal.

I. Programmid/fondid

2007. aasta mai lõpus on olukord seoses ajavahemiku 2007–2013 uute programmidega järgmine:

- ***„Põhiõigused ja õigusasjad"***

Võetakse vastu kaks konsultatsioonifaasis olevat programmi („*Kriminaalõigus*" ning „*Põhiõigused ja kodakondsus*").
Programmi „*Tsiviilõigus*" ja alamprogrammi „*Uimastiennetus ja teavitustegevus*", mõlemad kaasotsustamismenetluses (komiteemenetluses jäädi eriarvamusele), esimesel lugemisel pole jõutud üksmeelele, nõukogu peaks oma ühised seisukohad vastu võtma 12. juunil.

- ***„Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine"***

Nõukogu võttis 2007. aasta mais kaasotsustamismenetluse raames vastu kolm fondi (välispiiride fond, pagulaste fond ja tagasisaatmisfond).
Neljandat fondi (kolmandate riikide kodanike integreerimiseks) ei ole veel vastu võetud.

- ***„Turvalisus ja vabaduste kaitse"***

2007. aasta veebruaris võeti vastu programmid „*Kuritegevuse ennetamine ja kuritegevuse vastu võitlemine*" ja „*Terrorismi ennetamine, selleks valmisolek ning selle tagajärgede ohjamine*".

Euroopa Parlament juhtis **tagasisaatmisfondi** vastuvõtmisel tähelepanu mõningatele probleemidele, toonitades, et parlament peab vajalikuks tagasisaatmisdirektiivi vastuvõtmist tagasisaatmisfondi rakendamiseks. Kuna näib, et nõukogu ei võta tagasisaatmisdirektiivi 2008. aasta alguseks (mil tagasisaatmisfond peaks tegevust alustama) vastu, võib raportöör teha ettepaneku jätta kogu tagasisaatmisfondile 2008. aastal ettenähtud summa kuni tagasisaatmisdirektiivi vastuvõtmiseni reservi.

Üldprogrammi „**Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine**" (ja Euroopa Parlamendi poolt vastu võetud nõukogu otsuse eelnõus kolmandate riikide kodanike integreerimise kohta) kaasotsustamismenetluses olevad kolm programmi sisaldavad nõuet, et komisjon „*sätestaks **suunised** käesoleva otsuse alusel antava toetuse **nähtavuse tagamiseks***" (tagasisaatmisfondi, pagulaste fondi ja välispiiride fondi käsitlevate otsuste artikli 33 lõige 6). Raportöör tahaks komisjonilt küsida, kas komisjon on nimetatud suunised juba vastu võtnud, ja kui ei, siis millal seda tehakse.

Seoses veel vastuvõtmata fondidega („*Tsiviilõigus*", alamprogramm „*Uimastiennetus ja teavitustegevus*" ning „*Euroopa fond kolmandate riikide kodanike integreerimiseks*"), siis on tavaks jätta vastav summa **reservi**, kuni tekib õiguslik alus.

Schengeni ja Kaliningradi rahastud: õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste peadirektoraadi tegevusaruande kohaselt toetab välispiiride fond kõiki liikmesriike toimetulekul finantskohustusega välispiiride ja viisapoliitika valdkonnas. Sealhulgas toetatakse Eestit, Ungarit, Lätit, Leedut, Poolat, Slovaki Vabariiki ja Sloveeniat Schengeni õigustiku rakendamisel ja välispiiridel piirikontrolli tugevdamisel (2006. aasta lõpuni toetati

nimetatud Schengeni rahastust) ja osutatakse abi Leedule üksikisikute vaba liikumise tagamiseks Euroopa Liidu piires (2006. aasta lõpuni toetati seda Kaliningradi rahastust). Võib tekkida küsimus, et kui mõlemad rahastud kuuluvad nüüd välispiiride fondide koosseisu, siis miks figureerivad need 2008. aasta eelarves endiselt kujul „p.m.", mitte aga „-".

II. SIS/VIS

Seoses süsteemi SIS II rakendamise edasilükkumisega otsustati JSK nõukogus 2006. aasta detsembris laiendada praegust süsteemi SIS 1+ ka uutele liikmesriikidele, et piirikontrolli kaotamist sisepiiridel ei peaks edasi lükkama. Kuigi siiani rahastasid süsteemi **SIS 1+** liikmesriigid, nähakse 2008. aasta eelarves (eelarverida 18 04 02 02) ette selle rahastamist ühenduse eelarvest (tulevast ELi andmebaasi SIS II rahastatakse ELi eelarvest). Õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste peadirektoraadi tegevusaruandest võib leida järgneva selgituse: komisjon võib sattuda olukorda, kus ta on sunnitud SIS 1+ s-Testale üle viima. Seda arvestades peaks komisjon rahastama ja haldama SIS 1+ sideinfrastruktuuri ajutise varulahendusena s-Testal, kui SISNETi kasutamist ei õnnestu pikendada ja kui liikmesriigid ei ole 2008. aasta novembri lõpuks valmis üle minema SIS II-le. Võimalik, et see ELi üldeelarvest rahastatav varulahendus tuleb kasutusele võtta ja tööle panna hiljemalt 13. novembril 2008, mis on praeguse SISNETi lepingu aegumiskuupäev. Kogusumma 7,620 miljonit eurot sisaldab s-Testa võrgu SIS 1+ tarbeks paigaldamist ja testimist, SIS-keskkonna üleviimist (SIS 1+ ja SIRENE) s-Testa uuele võrgule ja SIS 1+ s-Testa võrgu operatsioone. Kõnealune meede peaks kestma 2009. aasta novembrini või SIS II tegevuse alustamiseni, vastavalt sellele, kumb on varasem. Raportöör sooviks komisjonilt küsida, miks nähakse ette selline muudatus ja milline on sellise teguviisi õiguslik alus.

2007. aasta eelarves nõudis Euroopa Parlament osade VISi ja SISi jaoks kavandatud summade reservijätmist, nõudes täiendavate andmete esitamist mõlema süsteemi **juhtimise korra** kohta[1], kuid ka seetõttu, et puudusid mõningad **õiguslikud alused**[2]. Raportöör sooviks teada, milline on asjade seis. Kui peaks juhtuma, et neid probleeme ei lahendata, saaks parlamendi otsusega jälle osa summasid reservi jätta.

III. Asutused

Komisjonilt pärineva teabe kohaselt anti kõigile kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni[3] vastutusalasse kuuluvatele asutustele nende taotletud eelarve.

Arvestades piirivalve kiirreageerimisrühmade määruse vastuvõtmist, soovib raportöör küsida, kas Frontexile (kes nimetatud meeskondi rahastab) ettenähtud summat peetakse küllaldaseks.

---

[1] SIS II (puudulikud andmed komisjoni ja süsteemi juhtimise eest vastutava liikmesriigi vahelise lepingu kohta) ja VIS (puudulikud andmed VISi juhtimise korra kohta).

[2] VIS ja SIS (SIS II puhul õigusliku aluse puudumine ja VISi koostalitlusvõime) ning VIS (õiguslike aluste puudumine elamislubade andmebaasi loomiseks, passide andmebaasi loomiseks, Ühendkuningriigi ja Iirimaa juurdepääsuks andmetele ja piirihalduseks (sisenemine-väljumine)).

[3] Euroopa Põhiõiguste Amet, Frontex, Eurojust, Cepol ning Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus.

IV. Muud küsimused

– **Ettevalmistav tegevus „Rände juhtimine – toimiv solidaarsus”**: õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste peadirektoraadi tegevusaruandes märgitakse, et Euroopa Parlament kehtestas 2007. aastal ettevalmistava meetme „Rände juhtimine – toimiv solidaarsus” ainult üheks aastaks, eelkõige selleks, et täita 2006. aastal lõppenud tagasisaatmise alaste ettevalmistavate meetmete ja 2008. aastal tegevust alustava tagasisaatmisfondi loomise vahele jääv tühimik.
Ettevalmistava meetme mõte ei olnud mitte üksnes tagasisaatmine, vaid ka teavituskampaaniate rahastamine päritoluriikides ja liikmesriikide abistamine plaaniväliste sisserändajate vastuvõtmisega toimetulekul. Komisjoni niisugune tõlgendus seoses nimetatud ettevalmistava meetmega on murettekitav.

– **Andmete vahetamine Prümi otsuse alusel**: andmete vahetamine nimetatud otsuse alusel toimub TESTA II (*Trans European Services for Telematics between Administrations*) raames. Tuleb toonitada, et nimetatud sidevõrk kuulub komisjoni vastutusalasse. Raportöör sooviks teada, kas kõnealuse otsuse rakendamisele kaasaaitamiseks saab kasutada ühenduse vahendeid (näiteks uute TESTA II juurdepääsupunktide rajamiseks või turvaliste andmesideühenduste loomiseks andmebaaside ja TESTA juurdepääsupunktide vahel).

– **Euroopa rändevõrgustik** (eelarverida 18 03 05): Euroopa rändevõrgustik tegutses 2002. aastal algselt katseprojektina ja seejärel (alates 2003. aastast) ettevalmistava meetmena. Raportöör tahaks teada, milline on nimetatud võrgustiku õiguslik alus, ja saada hinnangut selle saavutuste kohta.

– **Lapse õiguste teemaline foorum**: oma teatises „Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia väljatöötamine”[1] tuli komisjon välja ideega luua kõiki asjaomaseid sidusrühmi (liikmesriigid, ÜRO agentuurid, Euroopa Nõukogu, kodanikuühiskond ja lapsed ise) koondav foorum, mis tegutseks heade tavade vahetamise kohana. Kõnealune foorum, mis koosneb umbes 100 liikmest, käib koos 1–2 korda aastas. Sellega tuleks siduda korrapäraselt koos käiv täiskasvanute juhtgrupp, kelle ülesandeks on täiskogu istungite ettevalmistamine.
Kuna praegu puudub konkreetne laste õigustega seotud õiguslik alus, võiks raportöör teha ettepaneku kõnealuse foorumi rahastamiseks mõeldud katseprojekti või ettevalmistava meetme kohta.

1 KOM (2006) 367, 4.7.2006.